

28 februari 2019: EUTHANASIE – Cijfers voor het jaar 2018

De cijfers hebben betrekking op de door de Commissie onderzochte registratiedocumenten van patiënten die euthanasie ondergingen in de periode tussen 1 januari 2018 en 31 december 2018. Een gedetailleerde analyse van de aangegeven euthanasies in 2018 zal terug te vinden zijn in het tweejaarlijks verslag van de Commissie (hierin worden alle gegevens van 2018 en 2019 besproken).

In de periode 2018 werden 2357 euthanasies geregistreerd. De overgrote meerderheid van deze documenten waren Nederlandstalig. Het ging voornamelijk om patiënten tussen de 60 en 89 jaar en iets meer vrouwelijke patiënten. Thuis was de belangrijkste plaats van uitvoering.

De voornaamste categorieën van aandoeningen die aanleiding gaven tot een euthanasieverzoek waren ofwel kwaadaardige aandoeningen (kankers) of een combinatie van verschillende ernstige en ongeneeslijke aandoeningen (polyopathie) die niet meer voor verbetering vatbaar waren en die ernstige handicaps veroorzaakten tot orgaanfalen toe. Bij de overgrote meerderheid van de patiënten werd het overlijden binnen afzienbare termijn verwacht (terminale patiënten).

In de groep patiënten waarvan het overlijden niet binnen afzienbare termijn werd verwacht (niet-terminale patiënten), zijn de patiënten die aan polyopathie leden het sterkst vertegenwoordigd, terwijl kankerpatiënten uiterst zelden als niet-terminaal werden beschouwd.

Verzoeken om euthanasie op basis van psychische en gedragsstoornissen (psychiatrische aandoeningen) bleven uitzonderlijk (2,4 % van alle euthanasies). In al deze gevallen kon men vaststellen dat aan de wettelijke voorwaarden was voldaan (een wilsbekwame patiënt, een schriftelijk verzoek, een medisch uitzichtloze toestand, ondraaglijk aanhoudend en niet te lenigen lijden veroorzaakt door een ernstige en ongeneeslijke ziekte, een herhaald verzoek).

In 2018 werden er geen registratiedocumenten betreffende euthanasie bij oordeelsbekwame minderjarige patiënten geregistreerd.

De Commissie was van oordeel dat alle ontvangen verklaringen voldeden aan de essentiële eisen van de wet. Daarom was het niet nodig een dossier te verzenden naar de procureur des Konings voor verder onderzoek.

De cijfers

In 2018 ontving de Commissie 2357 registratiedocumenten euthanasie. Het aantal geregistreerde euthanasiegevallen bleef stabiel (een stijging van slechts 1,8 %).

Het aantal Franstalige documenten bleef toenemen (76% NL / 24% FR).

67,1% van de patiënten was ouder dan 70 jaar en 41% was ouder dan 80 jaar. Het aantal euthanasies bij patiënten jonger dan 40 jaar bleef zeer beperkt (1,7%). Het waren vooral patiënten in de 6de, 7de, en 8ste levensdecade die euthanasie vroegen (75,8%). De grootste groep waren patiënten tussen 80 en 89 jaar (29,9%).

In 2018 werden er geen registratiedocumenten betreffende euthanasie bij oordeelsbekwame minderjarige patiënten geregistreerd.

Het aantal euthanasies die thuis werden uitgevoerd (46,8%) bleef verder toenemen, terwijl het aantal euthanasies uitgevoerd in ziekenhuizen nog afnam. (36,1%). Het aantal euthanasies in verpleeg- en verzorgingshuizen (WZC) bleef toenemen (14,3%). Dit stemt overeen met de wens van vele patiënten om thuis te mogen sterven.

In de meerderheid van de gevallen (85,4%) werd door de arts het overlijden verwacht binnen afzienbare termijn (terminale patiënt).

Bij de meerderheid van de patiënten werd zowel lichamelijk als psychisch lijden (niet te verwarren met psychiatrische aandoeningen) waargenomen (78,7%). Dit lijden was steeds het gevolg van één of meerdere ernstige en ongeneeslijke aandoeningen.

Minder dan 1% van de euthanasies werden uitgevoerd op basis van een voorafgaande wilsverklaring euthanasie en dit bij patiënten die onomkeerbaar niet meer bij bewustzijn waren.

Persbericht van de Federale Controle- en Evaluatiecommissie Euthanasie – FCEE

De voornaamste categorieën die aan de basis lagen van de uitgevoerde euthanasies waren vooral nieuwvormingen/kanker (61,4%), polypathologie (18,6%) en ziekten van het zenuwstelsel (8,3%), ziekten van het bloedsomloopstelsel (3,8%), ziekten van de luchtwegen (2,4%) en psychische en gedragsstoornissen (2,4%).

Aantal uitgevoerde euthanasies op basis van taal

	2018	% TOTAAL
TOTAAL	2357	100 %
NL	1791	76,0
FR	565	24,0

Genderverdeling van de patiënten

	2018	% TOTAAL
TOTAAL	2357	100 %
Mannelijk	1113	47,2
Vrouwelijk	1244	52,8

Leeftijdverdeling van de patiënten

	2018	% TOTAAL
TOTAAL	2357	100 %
Minder dan 18	0	0,0
18-29	14	0,6
30-39	25	1,1
40-49	64	2,7
50-59	205	8,7
60-69	468	19,9
70-79	615	26,1
80-89	705	29,9
90-99	251	10,6
100 en meer	10	0,4

Plaats van de uitvoering van de euthanasie

	2018	% TOTAAL
TOTAAL	2357	100 %
Thuis	1105	46,9
Ziekenhuis	856	36,3
Woonzorgcentra (WZC)	339	14,4
Andere	57	2,4

De aard van het verzoekschrift

	2018	% TOTAAL
TOTAAL	2357	100 %
Actueel verzoek	2335	99,1
Voorafgaande wilsverklaring	22	0,9

Te verwachten termijn van overlijden

	2018	% TOTAAL
TOTAAL	2357	100 %
Binnen afzienbare termijn (Terminaal - Term.)	2012	85,4
Niet binnen afzienbare termijn (Niet-terminaal - N-term.)	345	14,6

Aandoeningen die aan de basis lagen van het euthanasieverzoek

	2018	% TOTAAL
De categorieën van de aandoeningen die aan de basis lagen van het euthanasieverzoek, ongeacht patiënt terminaal (Term) of niet terminaal (N-Term) was.		
TOTAAL	2357	100 %
Nieuwvormingen (kankers)	1447	61,4
Polypathologie	438	18,6
Ziekten van het zenuwstelsel	195	8,3
Ziekten van hart- en vaatstelsel	89	3,8
Psychische stoornissen en gedragsstoornissen	57	2,4
Ziekten van het ademhalingsstelsel	57	2,4
Ziekten van het botspierstelsel en bindweefsel	22	0,9
Letsel, vergiftigingen en bepaalde andere gevolgen van uitwendige oorzaken	12	0,5
Ziekten van het spijsverteringsstelsel	12	0,5
Ziekten van het urogenitaal stelsel	6	0,3
Ziekten van bloed, bloedvormende organen en bepaalde aandoeningen die het immuun systeem beïnvloeden	4	0,2
Aandoeningen van het oog en adnexen	4	0,2
Symptomen, afwijkende klinische bevindingen en laboratorium uitslagen niet elders geclassificeerd	4	0,2
Bepaalde infectieziekten en parasitaire aandoeningen	3	0,1
Endocriene ziekten en voedings- en stofwisselingsstoornissen	3	0,1
Ziekten van oor en processus mastoideus	3	0,1
Congenitale afwijkingen, misvormingen en chromosoom afwijkingen	1	0,0

Term 2018	N-Term 2018	% TOTAAL Term	% TOTAAL N-Term
--------------	----------------	---------------------	-----------------------

De categorieën van de aandoeningen die aan de basis lagen van het euthanasieverzoek volgens de te verwachten termijn voor overlijden				
TOTAAL	2012	345	% /2357	% /2357
Nieuwvormingen (kankers)	1437	61,0	10	0,4
Polypathologie	286	12,1	152	6,4
Ziekten van het zenuwstelsel	125	5,3	70	3,0
Ziekten van hart- en vaatstelsel	70	3,0	19	0,8
Ziekten van het ademhalingsstelsel	54	2,3	3	0,1
Ziekten van het spijsverteringsstelsel	9	0,4	3	0,1
Ziekten van het urogenitaal stelsel	6	0,3	0	0,0
Ziekten van het botspierstelsel en bindweefsel	6	0,3	16	0,7
Psychische stoornissen en gedragsstoornissen	5	0,2	52	2,2
Letsel, vergiftigingen en bepaalde andere gevolgen van uitwendige oorzaken	5	0,2	7	0,3
Ziekten van bloed, bloedvormende organen en bepaalde aandoeningen die het immuun systeem beïnvloeden	3	0,1	1	0,0
Endocriene ziekten en voedings- en stofwisselingsstoornissen	3	0,1	0	0,0
Bepaalde infectieziekten en parasitaire aandoeningen	2	0,1	1	0,0
Symptomen, afwijkende klinische bevindingen en laboratorium uitslagen niet elders geclassificeerd	1	0,0	3	0,1
Aandoeningen van het oog en adnexen	0	0,0	4	0,2
Ziekten van oor en processus mastoideus	0	0,0	3	0,1

Congenitale afwijkingen, misvormingen en chromosoom afwijkingen	0	0,0	1	0,0
---	---	-----	---	-----

Opgegeven lijden

	2018	% TOTAAL
TOTAAL	2357	100 %
Lijden, zowel fysiek als psychisch tegelijkertijd gerapporteerd	1856	78,7
Alleen fysiek lijden,	418	17,7
Alleen psychisch lijden	83	3,5

Hoedanigheid van de verplichte te raadplegen artsen

	2018	% TOTAAL
Hoedanigheid van de eerste verplicht te raadplegen arts		
TOTAAL	2357	100 %
Huisarts	814	34,5
Specialist	802	34,0
LEIF/EOL	580	24,6
Palliatief arts	161	6,8

Hoedanigheid van de tweede verplicht te raadplegen arts i.g.v. een niet-terminale patiënt		
	2018	% TOTAAL
TOTAAL	345	100 %
Psychiater	192	55,7
Specialist	153	44,3

Gebruikte techniek en middelen

	2018	% TOTAAL
TOTAAL	2357	100 %
Thiopental + curare intraveneus	1740	73,8
Thiopental intraveneus	447	19,0
Propofol + curare intraveneus	103	4,4
Morfine en/of anxiolyticum + curare intraveneus	57	2,4
Andere	6	0,3
Barbituraat per os (oraal)	4	0,2

Beslissingen van de la Commissie

	2018	% TOTAAL
TOTAAL	2357	100 %
Aanvaarding zonder meer	1818	77,1
Opening van deel I voor preciseringen over procedure of voorwaarden	202	8,6
Opening van deel I voor opmerking(en)	200	8,5
Opening van deel I voor administratieve redenen	137	5,8

Verwijzing naar de procureur des Konings: geen enkel dossier werd in 2018 overgezonden.

Perscontact

NL

- **Wim Distelmans**, prof.
Palliatieve geneeskunde VUB
+32 (0)475 67 14 51
Willem.Distelmans@uzbrussel.be
- **Luc Proot**, chirurg
+32 (0)50 84 17 77
+32 (0)474 31 75 56
proot.luc@telenet.be

FR

- **Jacqueline Herremans**, advocaat
+32 (0)2 648 75 30
+32 (0)475 74 40 92
jacqueline.herremans@lallemand-legros.be
- **Michèle Morret-Rauis**, oncologue
+32(0)475 40 41 22
morret.rauis@gmail.com